

Zásady odmeňovania poslancov obecného zastupiteľstva

Poslanec obecného zastupiteľstva (ďalej len ako „poslanec“) je súčasťou kolektívneho orgánu obce – obecného zastupiteľstva.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 5 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len ako „zákon o obecnom zriadení“) *funkcia poslanca sa zásadne vykonáva bez prerušenia pracovného alebo obdobného pomeru. Poslancovi patrí náhrada skutočných výdavkov, ktoré mu v súvislosti s výkonom funkcie poslanca vznikli, podľa osobitných predpisov platných pre zamestnancov v pracovnom pomere.*

Poskytnutie odmeny poslancovi obecného zastupiteľstva teda nie je povinnosťou, na druhej strane ale býva pravidlom. Odmeňovanie poslancov sa musí realizovať na základe zásad odmeňovania poslancov, ktoré schvaľuje obecné zastupiteľstvo [§ 11 ods. 4 písm. k) zákona o obecnom zriadení].

Veľká novela zákona o obecnom zriadení vykonaná zákonom č. 70/2018 Z. z. s účinnosťou od 1. 4. 2018 priniesla zásadnú zmenu v odmeňovaní poslancov, členov komisií obecného zastupiteľstva – neposlancov a členov výborov mestskej časti – neposlancov. Táto zmena spočíva v limitácii maximálnej výšky odmeny, ktorú týmto osobám možno v priebehu kalendárneho roka poskytnúť, kým dovtedy zákon výšku odmeny nelimitoval a ponechával ju plne na rozhodnutí obecného zastupiteľstva.

Podľa ustanovenia § 25 ods. 8 zákona o obecnom zriadení *poslancovi možno poskytnúť odmenu najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie podľa zásad odmeňovania poslancov, najviac však v kalendárnom roku jeden mesačný plat starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny.*

Podľa ustanovenia § 15 ods. 4 zákona o obecnom zriadení *členovi komisie, ktorý nie je poslanec, možno poskytnúť odmenu v kalendárnom roku najviac jednu polovicu mesačného platu starostu bez zvýšenia podľa príslušnej platovej skupiny; to sa vzťahuje aj na člena výboru mestskej časti, ktorý nie je poslanec.*

Dôležité preto je poznať výšku mesačného platu starostu. Tá sa vypočíta podľa § 3 ods. 1 a § 4 ods. 1 zákona č. 253/1994 Z. z. o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest ako súčin priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v národnom hospodárstve vyčíslenej na základe údajov Štatistického úradu Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a násobku, ktorý je určený podľa počtu obyvateľov obce. Pre účely výpočtu odmien poslancov, ako aj členov komisií a výborov mestských častí sa neberie do úvahy prípadné zvýšenie platu starostu na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva (ktoré môže starostovi plat zvýšiť až o 70 %), zníženie platu so súhlasom starostu v obciach do 500 obyvateľov ani poberanie platu len vo výške minimálnej mzdy, ak je starosta zároveň poslancom Národnej rady Slovenskej republiky (princíp „viacero funkcií, plný plat len za jednu“ – § 2 ods. 4 zákona č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky).

Podľa § 25 ods. 6 zákona o obecnom zriadení *poslanec nesmie byť pre výkon svojej funkcie ukrátený na právach ani nárokoch vyplývajúcich z pracovného alebo obdobného pomeru.*

Zamestnávateľia umožňujú poslancom výkon funkcie podľa osobitných predpisov; to platí aj o členoch komisií, ktorí nie sú poslancami. Obec uhrádza zamestnávateľom na požiadanie náhradu za vyplatenú náhradu mzdy alebo inej odmeny za prácu. Poslancom, ktorí nie sú v pracovnom alebo obdobnom pomere, obec poskytuje náhradu ušlého zárobku. Výkon funkcie poslanca je teda prekážkou v práci z dôvodov výkonu verejnej funkcie podľa § 136 a § 137 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce. Pretože počas výkonu funkcie poslanca tento nevykonáva prácu vo svojom zamestnaní, vzniká jeho zamestnávateľovi nárok voči obci na náhradu mzdy (tá sa teda poskytuje zamestnávateľovi, nie priamo zamestnancovi – poslancovi).

Podľa § 25 ods. 7 zákona o obecnom zriadení poslancovi, ktorý je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania na výkon funkcie zástupcu starostu, patrí plat od obce; jeho pracovný pomer v doterajšom zamestnaní zostáva zachovaný za podmienok podľa osobitného predpisu. Poslanec podľa prvej vety sa považuje na účely tvorby a použitia sociálneho fondu, dovolenky a cestovných náhrad za zamestnanca v pracovnom pomere a obec sa považuje za zamestnávateľa. Na sociálne poistenie a zdravotné poistenie poslanca podľa prvej vety sa vzťahujú osobitné predpisy. Toto ustanovenie sa v praxi vzťahuje najmä na zástupcov starostov, ktorí vykonávajú svoju funkciu tzv. na plný úväzok. V praxi môžu nastať tieto situácie:

1. poslanec je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania – patrí mu plat od obce. Zákon to výslovne neustanovuje, ale aj jeho výšku by malo schvaľovať obecné zastupiteľstvo;
2. poslanec nie je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania, ale vykonáva inú zárobkovú činnosť (napr. podnikanie) – obec by mu mala nahradiť ušlý zárobok podľa § 25 ods. 6 poslednej vety zákona o obecnom zriadení;
3. poslanec nie je dlhodobo uvoľnený zo zamestnania ani nevykonáva inú zárobkovú činnosť, má nárok len na odmenu, ktorej výška je limitovaná pre obdobie kalendárneho roka vyššie uvedenou výškou mesačného platu starostu.

Treba povedať, že modelov odmeňovania poslancov môže byť veľké množstvo, pretože zákon okrem maximálnej výšky odmeny žiadne bližšie podrobnosti neuvádza a necháva vždy na obecné zastupiteľstvo konkrétnej obce, aby si tieto zásady rozpracovalo a upravilo podľa svojho želania.

Výška odmeny by mala však odzrkadľovať zásadu podľa § 25 ods. 8 zákona o obecnom zriadení, konkrétne *najmä vzhľadom na úlohy a časovú náročnosť výkonu funkcie*. Preto môže odmena pozostávať z jednotlivých zložiek (napr. za účasť na zasadnutí zastupiteľstva, komisie, obecnej rady, za výkon funkcie predsedu komisie a pod.), pričom však treba mať na pamäti, že za celý kalendárny rok nesmie presiahnuť zákonom stanovenú výšku mesačného platu starostu, čo sa môže stať, ak bude viac zasadnutí, ako bolo plánované. Druhou možnosťou je určiť každomesačnú paušálnu čiastku vo výške 1/12 mesačného platu starostu so zavedením zníženia pri absencii na zasadnutí príslušných orgánov.

Zásady odmeňovania

Obecné zastupiteľstvo v Malej Lehote v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 písm. k), § 15 ods. 4 a § 25 ods. 8 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vydáva tieto

Zásady odmeňovania Obecného zastupiteľstva v Malej Lehote

Článok 1 Úvodné ustanovenia

Tieto zásady upravujú odmeňovanie poslancov a členov komisií – neposlancov Obecného zastupiteľstva v Malej Lehote, ako aj členov výborov mestských častí – neposlancov.

Článok 2 Odmena za výkon funkcie poslanca

1. Odmeňovanie poslancov obecného zastupiteľstva vychádza z nasledovných kritérií:
 - (a) Za výkon funkcie poslanca patrí poslancovi odmena vo výške **50,00 €** bez zvýšenia mesačne. V tejto odmene sú zahrnuté všetky činnosti, ktoré sú s funkciou poslanca spojené.
 - (b) Osobná iniciatíva a podiel poslanca pri spracovaní a predkladaní návrhov a materiálov na zasadnutie zastupiteľstva **10,00 €**.
 - (c) Práca poslanca pre obec (aké úlohy plní a množstvo času venovaného výkonu jeho funkcie) **10,00 €/za obdobie medzi dvomi zasadnutiami**.
 - (d) Poslancovi, ktorý je predsedom stálej komisie patrí odmena vo výške **10,00 €/za zasadnutie komisie a iniciatívnu prácu v komisii**.
 - (e) poslancovi, ktorý je členom stálej komisie patrí odmena vo výške **10,00 €/za zasadnutie komisie a aktívnu činnosť**
2. Návrh výšky odmien poslancom spracuje na základe prezentácie z jednotlivých zasadnutí a evidencie aktivít poslancov zodpovedný pracovník obecného úradu, zástupca starostu a predkladajú ho starostovi obce, ktorý po ich prehodnotení dáva súhlas na výplatu odmien.
3. Návrh výšky odmien predsedovi a členom stálych komisií spracuje na základe prezentácie z jednotlivých zasadnutí a evidencie aktivít členov zodpovedný pracovník obecného úradu a predseda komisie a predkladajú ho starostovi obce, ktorý po ich prehodnotení dáva súhlas k výplate odmien.
4. Odmeny sa vyplácajú kumulatívne polročne spravidla v riadnom výplatnom termíne.

Článok 3 Odmena za výkon funkcie člena komisie, ktorí nie sú poslancami obecného zastupiteľstva

- (1) Členom stálych komisií obecného zastupiteľstva, ktorí nie sú poslancami obecného zastupiteľstva patrí odmena za účasť a aktivitu do výšky **20 €**.
- (2) Návrh výšky odmien na základe evidencie účasti a aktivít predkladá predseda príslušnej komisie starostovi obce, ktorý po ich prehodnotení dáva súhlas k výplate.
- (3) Odmeny sa vyplácajú polročne spravidla v riadnom výplatnom termíne.

Článok 4

Odmeňovanie zástupcu starostu obce

Zástupcovi starostu obce, ktorý zastupuje starostu v rozsahu určenom v písomnom poverení (v obmedzenom rozsahu) patrí odmena podľa množstva vykonaných úloh a časovej náročnosti funkcie, pričom odmena za zastupovanie je nasledovná:

- do 5 pracovných dní do **150,- €**
- od 5 – 10 pracovných dní do **180,- €**
- od 10 – 15 pracovných dní do **200,-€**

Odmenu priznáva starosta obce a bude vyplatená štvrťročne, spravidla vo výplatnom termíne v príslušnom mesiaci.

Článok 5

Odmena hlavného kontrolóra

1. K základnému platu hlavného kontrolóra sa priznáva odmena vo výške **30%** zo základného platu.
2. Mzda sa hlavnému kontrolórovi vypláca mesačne v riadnom výplatnom termíne.
3. Pri zabezpečovaní mimoriadne náročných úloh, ktoré časovo a rozsahovo presahujú rámec bežných kontrolných prác, možno hlavnému kontrolórovi udeliť mimoriadnu odmenu do výšky **20%** jeho bežného mesačného platu. Návrh predkladá starosta obce, schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

Článok 6

Zásady odmeňovania zapisovateľky obecného zastupiteľstva (OZ)

1. Zapisovateľka OZ má nárok na odmenu vo výške 50 EUR za každé zasadnutie obecného zastupiteľstva, ktorého zápisnicu spracuje.
2. Odmena pokrýva účasť na zasadnutí, spracovanie zápisnice, vyhotovenie uznesení a ich odovzdanie na zverejnenie.
3. Odmena je vyplácaná na základe evidencie uskutočnených zasadnutí polročne, spravidla v riadnom výplatnom termíne.

Článok 7

Spoločné ustanovenia

- (1) Odmeny sa vyplácajú prostredníctvom obecného úradu polročne pozadu na účet uvedený poslancom alebo členom komisie a členom výboru do 28. dňa v kalendárnom mesiaci.
- (2) Podkladom pre výplatu odmien sú najmä prezenčné listiny z príslušných zasadnutí.
- (3) Celkový súčet odmien, vyplatených v kalendárnom roku, nesmie presiahnuť zákonom stanovenú maximálnu hranicu podľa § 15 ods. 4 a § 25 ods. 8 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. V prípade dosiahnutia tejto hranice už v príslušnom kalendárnom roku nevzniká nárok na vyplatenie akejkol'vek ďalšej odmeny.

Článok 8
Záverečné ustanovenia

- (1) Rušia sa Zásady odmeňovania Obecného zastupiteľstva v Malej Lehote zo dňa 13.12.2019.
- (2) Tieto Zásady odmeňovania Obecného zastupiteľstva v Malej Lehote boli schválené uznesením Obecného zastupiteľstva v Malej Lehote č. 29/2025 zo dňa 16.05.2025 a nadobúdajú účinnosť dňa

Dušan Pacalaj
starosta obce